

**BARTIN TEREKE KAYITLARINA GÖRE 19. YÜZYILDA
KADINLARDA GİYİM KUŞAM¹**
**WOMEN'S CLOTHING IN THE 19TH CENTURY ACCORDING
TO BARTIN TEREKE RECORDS**

Mine DİLEK *

Öz

Şer'îye sicilleri, Osmanlı şehirlerinde kadınlar tarafından tutulan ve mahkeme tutanakları olarak ifade edilen defterlerdir. Bu defterlerde tereke, diğer adıyla muhalefat kayıtları ölen kişilerin eşyalarının kadının gözetiminde tek tek fiyat ve adediyle birlikte kaleme alındığı kayıtlarda tutulmuştur. Tereke kayıtları, sıradan bir Osmanlı ailesinin evinin içini hayal etmemize olanak verecek veriler sağlar. Yöreden yöreye farklılık gösteren bu bilgiler yerel tarih araştırmaları için önemli veri kaynaklarının başında gelir. Kullanılan ev araç ve gereçlerinden tercih giyim kuşam anlayışına kadar farklı bilgilere tereke kayıtlarından ulaşmak mümkündür.

Bu çalışmada Bartın yöresinin 19. yüzyıla ait kadın giyim anlayışı tereke kayıtları üzerinden değerlendirilecektir. 1892-1913 yıllarını kapsayan 800, 802, 806, 807, 808 ve 810 numaralı Bartın şer'îye sicillerinde yer alan 12 kadın terekesine dayanarak 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında Bartın yöresinin kadın kıyafetleri ve giyim kültürüne dair değerlendirmeler yapılmıştır. Osmanlı döneminde Müslüman, Rum ve Ermeni unsurların bir arada uyum içinde yaşadığı Bartın'ın kültürel zenginliği, giyim kültüründe de kendini göstermektedir. Şehrin 19. yüzyılda

¹ Bu çalışma Bartın Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen 2020-SOS-A-004 numaralı Geleneksel Bartın Kadın Kıyafetleri isimli projeden türetilmiştir.

* Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Bartın/Türkiye, minedemir@bartin.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4897-9030>

İstanbul ile yoğun ticari bağlantısının bulunması İstanbul giyim kültürünün izlerinin şehre yansımaya olanak vermiştir. Elde edilen bulgular üzerinden şehrin 19. yüzyıldaki sosyal ve ekonomik yapısına dair çıkarımlar yapılmıştır.

•
Anahtar Kelimeler

Şer'îye sicilleri, Bartın, kadın, giyim kuşam, 19. Yüzyıl

•
Abstract

Court registers are the books kept by the kadi in Ottoman cities and referred to as court minutes. In these notebooks, wealth records, also known as muhallefat records, were kept in the records where the belongings of the deceased were written one by one, together with the price and quantity, under the supervision of the cadilesker. The wealth records provide data that will allow us to imagine the interior of an ordinary Ottoman family's home. This information, which differs from region to region, is one of the most important data sources for local history research. It is possible to reach various information from the wealth records, from the household tools and equipment used to the preferred clothing understanding.

In this study, the 19th century women's clothing understanding of the Bartın region will be evaluated through the wealth records. Based on the 12 women's wealth in the Bartın Court Registers numbered 800, 802, 806, 807, 808 and 810 covering the years 1892-1913, evaluations were made about the women's clothing and clothing culture of the Bartın region in the late 19th and early 20th centuries. The cultural richness of Bartın, where Muslims, Greeks and Armenians lived in harmony during the Ottoman period, also shows itself in the clothing culture. The city's intense commercial connection with Istanbul in the 19th century allowed the traces of Istanbul's clothing culture to be reflected in the city. Based on the findings, inferences were made about the social and economic structure of the city in the 19th century.

•
Keywords

Court registers, Bartın, woman, clothing, 19th century

GİRİŞ

Maddi kültürün bir ögesi olarak giyim, bir milletin milli kültürünü, gelenek ve göreneklerini, yaşam biçimini simgeleyen ve tanıtan unsurlardan biridir. Giyim tarihi incelendiğinde eski devirlerden bu güne kadar giyinme biçimlerinin pek çok aşama kaydettiği görülür. Her milletin kendi yaşama şekli, kültür ve dini inanışına göre bir giyim şekli oluşturduğu dikkati çeker (Dursun vd., 2019, s. 56). Geleneksel giysiler; toplumdaki sosyal ve kültürel yapıyı, ekonomik durumu, beğenileri ve etnik yapılar arasındaki etkileşimi gibi farklı hususa dair bilgi sunarlar. Kullanılan kumaşlar, aksesuarlar ve motifler gibi kıyafeti oluşturan diğer unsurlar o toplumun gelenek ve göreneğini belgeler. Giyim kuşam alışkanlıkları özellikle şehir tarihi çalışmaları için değerlendirilmesi gereken hususlar arasındadır (Faroqhi, 2018).

Osmanlı Devleti'nde giyim kültürü ile ilgili bizlere ışık tutacak önemli kaynaklardan birisi tereke defterleridir. Kadı (şer'îye) sicilleri içinde yer alan tereke defterleri, bir diğer ifade ile metrûkât ya da muhalledât defterleri, ölen kimselerin geride bıraktıkları malları tespit ile bu malların şeriat esaslarına göre taksimini gösteren kadı defterleridir (İnalçık, 1953, s. 52.) Tereke kayıtları, ölen kişinin en küçük eşyanın dahi kayıt edildiği bu anlamda kişi özelinde gündelik hayatı veya toplumsal ölçekte dönemin sosyo-kültürel yaşamına ışık tutarlar (Barkan, 1996, s. 2; Gündüz, 2019, s. 585). Bu kayıtlara dayanarak Osmanlı Devleti'nin farklı yörelerindeki giyim kültürüne dair bilgi sahibi olmaktadır (Hanlıçe, 2011). Bu çalışmada Bartın kadı sicillerden yararlanarak 19. yüzyılda Bartın yöresi geleneksel kadın kıyafetleri ele alınmıştır. Bartın'a ait 1892-1913 yıllarını kapsayan 11 adet şer'îye sicil defteri bulunmaktadır. Çalışmamız kapsamında 800, 802, 806, 807, 808 ve 810 numaralı altı adet Bartın Şer'îye Sicilinde yer alan 12 kadın terekesi incelenerek Bartın kadın giyim kültürüne dair değerlendirmeler yapılmıştır. Değerlendirilen terekelerde kadın giyim kuşamının dökümü çıkarılarak eşyalar, başa takılan giyim parçaları, bedene giyilen giyim parçaları ve giysi tamamlayıcıları başlıkları altında gruplandırılarak ele alınmıştır. Ayrıca terekelerde yer alan eşya türleri sayılarına göre tespit edilmiş ve ayrı tablolar halinde gösterilmiştir. Ele alınan terekeler üzerinden şehrin sosyal ve kültürel hayatına dair çıkarımlar yapabilmek için 12 tereke sahibinin toplam tereke miktarı ve kıyafetlere ayrılan miktarlar tablo halinde verilmiştir.

Osmanlı döneminde Rum, Ermeni ve Müslüman nüfusun bir arada yaşadığı Bartın yöresi sahip olduğu kültürel çeşitliliğin neticesi olarak geleneksel giyim kültürü açısından dikkat çekmektedir. Dokumasında altın veya gümüş telleri olan,

kendinden desenli, ipekli bir kumaştan yapılan ‐kolsuz uskufe yelek‐in Bartın geleneksel kadın kıyafeti olarak ön plana çıktığı görülmektedir². Yöreyle ait kadın giysisi olarak kabul edilen uskufe yeleşin 19. yüzyılda Bartın’a özgü bir giysi çeşidi olduğu iddia edilmektedir (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1190). Günümüzde uskufe yelek başta olmak üzere geleneksel giyim örnekleri şehirde yer alan müzelerde muhafaza edilmektedir. Bu eserler tarihi değerleri kadar kumaş, model, işleme teknikleri, motif ve desen özellikleriyle geleneksel Türk sanatının eşsiz örnekleri arasındadır.

Osmanlı döneminde farklı unsurların bir arada uyum içinde yaşadığı Bartın’ın kültürel zenginliğinin giyim kültürüne de yansımaları beklenir. Bununla beraber 19. yüzyılda İstanbul ile ticari bağlantının yoğun olması İstanbul giyim kültürünün izlerinin şehre taşımıştır. Diğer taraftan değerli madeni iplerle dokunmuş kumaşların şehirde kullanılıyor olması maddi zenginliğin kanıtıdır.

Bartın yöresinde kadınların geleneksel kıyafetleri günlük, özel ve gelinlik giysiler olarak sınıflandırılmakla birlikte giyen kişilerin yaşlarına göre de kıyafetlerinde farklılıklar bulunmaktadır. Genç kızlarda; uskufe veya kutni/kutnu³ yelek, ipek göynek/gömlek, şalvar, tombaklı kemer ile tel kırma veya çatki/çatku yazma ve üstüne değerli mücevherlerden oluşan taçla karakterize edilmiş bir form bulunmaktadır. Kadınlarda ise göynek, şalvar ve zaman zaman da eski desenleri taşıyan yazmadan oluşan bir form kullanılmıştır. Bartın gelin kıyafeti ipekli şalvar, önü düğmeli kollu ipekli ceket üzerine uskufe yelek elmas taç üzerinde başı saran ve dizlere kadar inen kalın ipekli poşudan (duvak) oluşur (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1192).

Yörede kullanılan geleneksel kıyafetler daha ziyade şalvar, salta ve iç gömlekleri ile beraber üç parçadan ibarettir. Her üçü de aynı renkte ve aynı

² Dokundukları kumaşın ismiyle anılan geleneksel uskufeler, yöreden yöreye çeşitlilik göstererek farklı isimlerle anılmaktadır. Örneğin, Ege bölgesinde yaygın olarak üç etek olarak bilinmektedir Bartın yöresindeki örnekleri; içi pamuk astarlı olup, kol ağzları, yakası dantelli ve önü boydan boya açık kolsuz yelek şeklinde hazırlanmıştır. Bartın uskufeleri, yarım ipekli ve tam ipekli kumaştan yapılmış uzun kolsuz yelek biçiminde bir üst giyim olarak tanımlanmaktadır. İçi pamuk astarlı olup, kol ağzları, yakası dantelli ve önü boydan boya açık kolsuz yelek şeklinde hazırlanmıştır. İçlik denilen aynı kumaştan hazırlanmış ceket üzerine giyilir. Bartın’daki uskufe örnekleri daha ziyade Bursa dokumasıdır. Sarı zemin üzerine gül, karanfil, lale ve badem gibi çiçek veya baklava desenlidir. Bartın’ın geleneksel kadın giyiminde önemli bir yere sahip olan uskufeler, gelin kıyafeti olarak kullanılmıştır. Bu giysi türüne Zonguldak ve çevresinde de rastlanılmaktadır (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s.1191).

³ Kutnu, bir yüzü ipekli bir yüzü pamuklu eni dar kumaşa verilen isimdir. Önceleri elbiselerde kullanılan bu kumaş türü daha sonra döşemelerde kullanılmıştır. (Koçu, 1996, s.161; Dağlı, 2007, s. 180.)

kumaştan dikilir ve işlemleri de aynı tekniktir. Anadolu'da gerek biçim ve gerek işlemleri bakımından bölgeden bölgeye çeşitlilik gösteren bu kıyafet çeşidi Bartın'da tek tip olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bartın kıyafetlerinde dikkat çeken bir diğer husus bindallının yer almamasıdır. Anadolu'nun köy ve şehirlerinde kadınlar arasında pek fazla yayılmış olduğu sık karşılaşılan örneklerden anlaşılan çoğunlukla bindallı adı verilen entarilere Bartın giyim kültüründe daha nadir rastlanır.

Bartın'ın geleneksel kadın giyiminin en geçerli örneği, uskufe yelek ve içliğinden oluşan beline kemer sabitlenen kıyafet formudur. Sarı zemin üzerine renkli ipliklerle çiçek ve ayrıca simle dokunmuş bir kumaştan yapılmış uzun kadın yeleği, içi astarlı ve pamuklu olarak dikilmiştir. Yeleğin önü ve kollarının etrafı sim, kordon ve sutaşıyla muhtelif şekillerle işlenmiştir. Yeleklerin çevresi kol ağzıları siyah şeritli (kaytan), yakaları "harç, divdik, çıkartma" gibi isimlendirilen işlemlerle süslüdür. Yine aynı kumaştan yapılmış ve içlik denilen kısa ve uzun kollu ceketinin de yakası, etek ve kol uçları aynı şekilde işlenmiştir (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1192; Murat, 2002, s. 88).

1. Bartın Tereke Kayıtlarına Göre Geleneksel Kadın Giyimi

İncelediğimiz Bartın sicillerinde yer alan tereke kayıtları, folklorik izlerin tespiti açısından Bartın kadın kıyafetinin detaylarını belirlememize dair bulgular sağlamıştır. Yukarıda belirttiğimiz üzere 1892-1913 yıllarını kapsayan sicil defterlerinde 12 adet kadın terekesine ulaşıldı. Tespit edilen terekelerin tamamı Müslüman kadınlara aittir. Yörede gayrimüslim nüfus bulunmasına karşın sicillerde gayrimüslim nüfusa ait terekeler yer almamıştır. Dolayısıyla Müslüman ve gayrimüslim nüfusun tercihleri arasındaki farklılığı tespit etmemize olanak tanımaz. Ancak gelir seviyesi farklı grupların giyim tercihlerine dair çıkarım yapabilmekteyiz. En zengin, en fakir ve ortalama terekesi olan kişiler tespit edilerek giyim tercihlerinin benzer ya da farklı yönler ortaya konulmuştur.

Ele alınan terekelerde 30 farklı grupta kadın giysisi çeşidi bulunmaktadır. Abaniye, bağlak, börk, ceket, çevre, çorap, dizlik, entari, fes, gömlek, hurka, işlik, kafes-i bedeni, kemer kuşak, kundura, kuşak, mendil, nalın, nakışlı paça, pabuç, peştamal, şal, şalvar, uçkur, yağlık, yaşmak örtüsü, yazma, yelek. Giyim eşyaları içerisinde bedene giyilenler eşyalar ağırlıktadır. Başörtüsü çeşitleri, ceket, entari, şalvar terekelerde geniş bir yer tutmaktadır. Giyim parçaları genellikle kullanılan kumaş türüne göre alt bir isimle de tanımlanmıştır. Örneğin kadife, şazen, yünlü, kutni, ipek, canfes gibi kumaş türleri giysi isminin önünde kullanılmıştır. Diğer taraftan giyim kuşamı tamamlayan çeşitli aksesuarlara rastlanmıştır. Aksesuarlar arasında elmaslı çelenk olarak geçen gelin tacı değer bakımından önem

taşımaktadır. Yöreye özgü giyim kuşam parçalarından biri olarak dikkat çekicidir. İncelemede giyim eşyalarının yanında Bartınlı kadınların sahip oldukları ziynet eşyaları da tespit edilmiştir (Bkz, Tablo 3). Terekelerde yer alan giysiler betimlenirken kullanılmış, eskiyip yıpranmış anlamına gelen müstamel ve köhne sıfatları sıklıkla geçmektedir. Bu kıyafetlerin bazıları eski ve kullanılmış bazıları da yenidir. Bu sebeple aynı kıyafetin değişik fiyatlarla tespit edildiği ortaya çıkmaktadır (Özlu, 2003, s. 107). Aşağıdaki tabloda şer'îye sicillerine göre 19. yüzyılda Bartın'da kullanılan kadın giyim eşyaları ve sayıları verilmiştir.

Tablo 1: 19. yy Bartın kadın tereke kayıtlarında yer alan kıyafet türleri ve sayıları

	Ürün türü	Adet
1	Abaniye	6
	Abaniye burgu	1
	Çubuklu abaniye	1
	Eskilik abaniye	1
2	Bağlık/ Bağlak	
	Elli bağlak ve elli uçkur	32
	Koyun bağlığı	42
	Telli bağlak	1
3	Börk	
	İpek börk	1
4	Ceket	
	Basma ceket	2
	Basma ceket (Köhne)	4
	Kadife ceket	1
	Şazen ceket	2
	Telli ceket	1
	Yünlü ceket	2
5	Çevre	3
6	Çorap	4
7	Dizlik	3
8	Nene dizlik	2
9	Entari	3
	Alaca entari	1
	Basma entari	1
	Gecelik entarisi	3

	Kadife entari	1
	Keten gecelik entarisi	1
	Kısa entari	4
	Kutni entari	2
	Kutni kısa entari	2
	Şetârî entari	2
	Telli entari/telli kısa entari	4
	Uskufe entari	2
10	Fes	1
11	Gömlek	37
	Bez gömlek	50
	İki kanatlı gömlek	1
	Cehre gömlek	5
	Hüma yün Gömlek	1
12	Hırka	7
	Keten hırka	1
	Yünlü hırka	1
	Aba haki hırka	1
13	İşlik/İşlek	
	Telli işlik	3
14	Kafes-i bedeni	1
15	Kemer kuşak	2
16	Kundura	2
	Fotin kundura	1
	İskarpın kundura	1
	Sırma iskarpin kundura	1
17	Kuşak	
	Kemer kuşak	2
	Yün kuşak	1
18	Mendil	2
19	Nalın	1
20	Nakışlı paça	6
21	Pabuç	2
22	Puşi	5
23	Peştamal	3
	Adi peştamal	1

	İpekli peştamal	2
	Müstamel peştamal	1
	Telli peştamal	3
24	Şal	1
25	Şalvar	
	Basma şalvar	3
	Canfes şalvar	5
	Kadife şalvar	6
	Mantin şalvar	1
	Satentilyon şalvar	2
	Şayak şalvar	1
	Şazen şalvar	2
	Talasi şalvar	1
	Telli şalvar	2
	Yünlü şalvar	8
26	Uçkur	23
	Allı uçkur	4
	İşlemeli uçkur	8
	Elli bağlık ve elli uçkur	32
	Çift uçgur	5
	Ağar uçkur	2
27	Yağlık	9
	Ağar yağlık	6
	Allı yağlık	2
	Gül yağlığı	79
	Koyun yağlığı	42
	Sab tasmeli yağlığı	5
	Yazı tasmeli yağlığı	8
28	Yaşmak örtüsü	1
29	Yazma	12
30	Yelek	2
	Alaca yelek	3
	Altıparmak kutni yelek	1
	İpek büzgülü kadife yelek	1
	İşli canfes yelek	2
	Kadife kısa yelek	2

	Kutni kısa yekek	1
	Kutni yekek	10
	Sevai yekek	1
	Şetali/ şitali yekek	2
	Telli yekek	15
	Uskufe yekek	3

Terekelerde ismi geçen kumaş türleri arasında yünlü, pamuklu ve ipekli dokumalar bulunmaktadır. Bartınlı kadınların kullanmış oldukları kumaş çeşitleri şunlardır: Basma, yünlü, telli, kadife, kutnu, ipekli, alaca, satentilyon, şetali, talasi, canfes, uskufe, şayak, şazen, keten, sevai, ahmediye. Pamuklu dokumalar arasında basma ağırlıkta yer almaktadır. İpekli kumaş olarak kutnî, ipekli, satentilyon, sıklıkla tekrar edilmektedir. Özellikle kutni, hazırlanılan giysinin de ismini alarak ceket, yekek ve elbise yapımında kullanılmıştır. Bartın yöresinde tel işlemeli kumaşlar yoğun kullanılmıştır. Tereke kayıtlarında telli şekilde kaydedilmiş bağlak, ceket, yekek, entari, şalvar, entari, işlik ve peştamal bulunmaktadır. Zengin ya da fakir olsun terekelerde bu kumaşların kullanıldığına rastlamaktayız. Fakat zengin ailelerde ipekli kumaş çeşitlerinin daha fazla olduğu görülmektedir (BOA. BŞS. 808: 68). Terekelerdeki bazı kumaşlar ve aksesuarlar özellikle zenginler tarafından kullanılmaktaydı ve sosyal statüyü belirtmektedir. Elbise çeşitleri bu kişilerin gelir düzeyini gösterir şekilde pahalılaşımda ve fazlalaşımdadır (Oğuz, 2011, s. 115).

1.1. Başa Takılan Giyim Parçaları

Bartın terekelerine göre başa takılan giyim parçaları on iki çeşittir. Bağlak, yağlık, çevre, puşi, yazma, çatki, telli örtü, telli bez, telli yemeni, abaniye, fes ve börk olarak karşımıza çıkmaktadır. Bağlak; yemeni, renkli basmadan yapılan başörtüsüne verilen isimdir (Dağlı, 2007, s. 39). Bu giysi türü, Ömer Ağa oğlu Ali'nin zevcesi Penbe Hatun'un terekesinde telli bağlak olarak adıyla kaydedilmiştir (BOA. BŞS. 807: 61-62/149). Yağlık terimi ise, giyim tarihinde iki farklı anlamda kullanılmaktadır. Yağlı elleri ve ağızı silmeye mahsus el bezi, peşkir manasına geldiği gibi çevre ya da yemeni olarak tabir edilen başörtüsüne de yağlık denilmektedir (Dağlı, 2007, s. 278). Bartın sicillerinde yer alan yağlık çeşitleri koyun, allı, gül, ağır olarak sınıflandırılmıştır. Sayılarının fazla olması dikkat çekicidir. Yağlık olarak 9 adet, koyun yağlığı 42, gül yağlığı 79 adettir (Bkz. Tablo 1). 53 adet gül yağlığı Cedit Bekir köyünden Ömer Ağa oğlu Mustafa'nın zevcesi Fatıma'nın terekesinde yer alır (BOA. BŞS. 802: 75/25). Fatıma'nın terekesinde yağlık sayısının fazla olması satışını yaptığını düşündürmektedir. Başörtüsü

anlamına gelen çevre (Koçu, 1996, s. 71) terekelerde yer bir diğer baş giysisidir. Kıran Karyesi'nden Halil oğlu kerimesi Hatice bint-i Mahmud'un zevcesinin terekesinde 3 adet yer alır (BOA. BŞS. 802: 9/30). Terekelerde yer alan bir diğer baş giysisi yazmadır. Başa takılan renkli, çiçekli, genellikle bindallı renginde ince tülbente yazma denir (Dağlı, 2007, s. 267). Terekelerde 12 adet yazma kaydedilmiştir. Puşi olarak adlandırılan kadınların başlarına örttükleri, kenarları saçaklı, ipek, pamuk veya yünden başörtüsünün (Dağlı, 2007, s.226) Bartın yöresinde kullanıldığı anlaşılmaktadır. 5 adet puşi tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 1). Yöreye özgü baş giysilerinden bir diğeri olan çatkı, Düzce-Bolu-Bartın-Zonguldak bölgesinde kırmızı, pullu ve işlemeli gelin duvağıdır. Bartın çatkısı, tülbent üzerine puldan işleme başörtüsü şeklindedir. Genç kızlar düğünlerde başlarına giydikleri fesin üzerine örterek kullanırlardı (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1191). Tereke kayıtlarını incelediğimizde bu isimle bir veri bulunmadığı görülür. Yörede çokça kullanılan ancak yine kayıtlarda yer almayan bir diğer ürün telli örtüdür. Tel kırma işi ile hazırlanmış bu örtüler, Bartınlı kadınların özel günlerde ve düğünlerde kıyafetlerini tamamlayan önemli bir aksesuardı. 19. yüzyılda genç kızlar başlarını telli yazmalar ile örtüp üstüne de değerli mücevherlerle süslenmiş bir taç koyarlardı (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1183). Yöre ağzında çatkı ya da telli örtü olarak bilinen bu giysi çeşidinin sicillerde farklı bir isimle yer aldığı anlaşılıyor. Baş giysileri arasında sayacağımız bir diğer ürün abaniyedir. Ağbani, atkısı pamuk, çözüğü ipek sarıya yakın beyaz zemin üzerine açık turuncu ipekli süslemeleri bulunan kumaş çeşididir. Halk ve dokumacılar arasında abani olarak geçer (Özbel, 1948, s. 18). İstanbul, Bursa, Bağdat, Halep ve Hindistan'da dokuma kumaş yapıldığı yere, desenine ve rengine göre adlandırılmıştır. Zemini beyaz, dallan safran renginde kasnak işlemeli bir çeşit kumaştır (Özkarıcı, 1995, s. 289). Daha çok sarık olarak kullanılan abani kumaş perde, yorgan yüzü, başörtüsü, bohça, kundak, sarık bezi ve kadın giysi yapımında geniş ölçüde kullanılmıştır (Yardımcısı, 2016, s. 203). Bartın'daki örnekleri başa ve omuzlara sarılan dış giysisi şeklindedir. Bartın'da tercih edilen abaniyeler ipek ve pamuk karışımı beyaz ve sarı zemin üzerine, gergefte sarı ipek iplikle çeşitli motiflerle işlenmiştir (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1184). Terekelerde 9 adet abaniye ismine rastlanır (Bkz. Tablo 1). Son olarak Bartın kadın terekelerinde yer alan iki baş giysisine değinmek gerekir. Bunlar, kayıtlarda birer adet yer alan fes ve börtür. Fes, Adamescidli Hatice Hatun'un terekesinde karşımıza çıkmaktadır (BOA. BŞS. 808: 68). Fes Bartın kıyafetinde önemli bir yere sahiptir. Kadınların fesi erkeklerin giydikleri gibi kalın yün kumaştan koyu kırmızı renkte, 3-4 santim derinliğinde adeta bir bere görünümündeydi (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1191). Börtük ise Meclis

Mahallesi'nden Ömer Ağa oğlu Ali zevcesi Penbe Hatun'un terekesinde ipek börk olarak yer alır (BOA. BŞS. 807:61-62/149).

1.2. Bedene Giyilen Giyim Parçaları

Bartın'da bedene giyilen geleneksel kadın kıyafetlerini 5 başlık altında değerlendirmek mümkündür. Yelek, entari, ceket, şalvar, gömlek/göynek şeklinde sınıflandırma yapılabilir. Bu giysilerin biçimleri boldu ve kadınların vücutları bu parçalar içinde belirsiz bir halde kalırdı. Bu nedenle giyim parçalarında kullanılan kumaş miktarı fazladır. Kıyafetlerin süslü olmalarına da önem verilirdi. Bedene giyilen parçaların çoğu işlemler ile zenginleştirilmiştir. Anadolu'nun diğer bölgelerinde de benzer özellikler görülmektedir.

Bartın sicil kayıtlarında dört çeşit yelek ismi geçmektedir. Telli, kutni/kutnu, uskufe ve alaca yelek olarak sınıflandırma yapılmıştır. Toplamda 43 yelek kaydedilmiştir. Bunlardan 15'i telli, 11'i kutnu, 3'ü uskufe, 3'ü kadife, 2'si canfes, 1'i sevai, 2'si şitali ve 3 adeti alaca yelectedir (Bkz. Tablo 1).

Değindiğimiz gibi Bartın yöresinde kadın giysisi olarak kullanılan uskufe yelek geleneksel giysi türleri arasında ön plana çıkmaktadır. Ancak terekeler göz önüne alındığında 3 adet uskufe yelek kaydının tutulduğu görülür. Adamescidili Hatice Hatun, Meclis Mahallesi'nden Hüseyin'in zevcesi Ayşe ve Mektep Mahallesi'nde Meydanlızade Ahmet Ağa'nın zevcesi Hayriye Hatun'un terekesinde uskufe yelek kaydı bulunmaktadır (BOA. BŞS. 808:68; BOA. BŞS. 808:426; BOA. BŞS.807: 89/572). Uskufe yeleklerin kumaşının özelliğinden dolayı telli yelek olarak kaydedilmiş olma ihtimali yüksektir. Nitekim terekelerde sayı bakımından en fazla telli yeleşin bulunması bu ihtimali kuvvetlendirmektedir. Neredeyse tüm tereke sahibi kadınların en az bir telli yeleşi bulunmaktadır. Gelir durumunda yaşanan farklılıkların bu sonucu değıştirmediği görülür. Maddi değer bakımından en kıymetlisi Kıran Karyesinden Halil oğlu kerimesi Hatice bint-i Mahmud'un zevcesine ait 140 kuruşluk telli yelectedir (BOA. BŞS.802: 9/30). En ucuzu ise Şiremir Çavuş Karyesinde Çavuşoğlu Kerimesi Fatma bint-i Halil'e ait 40 kuruşluk telli yelectedir (BOA. BŞS. 807: 21/54).

Sayıda fazla olan diğer bir yelek çeşidi kutnudur. Uskufenin bel hizasına kadar olanlarına kutnu denmektedir. Parlak ve mat çizgili desenlere sahip bir kumaş türü olan kutnu bir giysi türünün ismi olarak da geçmiştir. Kısa kollu olabildiğı gibi uzun kollu olanları da mevcuttur (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1190). Değerinin diğer yelek türlerine göre daha düşük olduğu anlaşılır. Bakkal Mahallesi'nden Demirci Ahmed oğlu Kerimesi Aişe'nin kutni yeleşi için 13 kuruş 20 para değer biçilmiştir (BOA. BŞS. 802: 24-25/86). Terekede geçen diğer yelek türleri kumaş

çeşidine göre isimlendirilmiştir. 3'ü kadife, 2'si canfes, 1'i sevai, 2'si şitali ve 3'ü alaca yelektir (Bkz. Tablo 1).

Bartın sicil kayıtlarında yer alan bir diğer giysi türü entaridir. Terekelerde 7 çeşit entari ismi geçmektedir. Telli, kutni, basma, alaca, kadife, şetari, kutni kısa entari entari olarak sınıflandırma yapılmıştır. Toplamda 26 entari kaydedilmiştir. Bunlardan 1'i alaca, 1'i basma, 3'ü gecelik entarisi, 1'i kadife, 4'ü kısa entari, 2'si kutni entari, 2'ai kutni kısa entari, 2'si şetari entari, 4'ü telli entari/telli kısa entari ve 2'si uskufe entaridir (Bkz. Tablo 1). Bartın'da kullanılan entari çeşidi üretilen kumaş türüne göre isimlendirilmiştir.

Yörede kullanılan şalvar örneklerinin nerdeyse tamamı Adamescidli Hatice Hatun'un terekesinde bulunmaktadır (BOA. BŞS. 808: 68). Satentilyon şalvar, talasi şalvar, canfes şalvar, mantin şalvar, telli şalvar, kadife şalvar bulunmaktadır. Şalvar türlerinin hepsinin aynı terekede yer alması fiyatlandırılma yapılırken dikkat edilen hususların neler olduğu hakkında fikir vermektedir. Örneğin şalvarlar arasında en kıymetlisi satentilyon şalvardır. Ancak bunun da bir standartta olmadığı görülüyor ki iki ayrı kalemde yazılan satentilyon şalvara 60 ve 81 kuruş değer biçilmiştir (BOA. BŞS. 808: 68). Yukarıda belirttiğimiz giysinin kullanılmış olması, kumaşının eski ya da yeni olması aynı kıyafetin değişik fiyatlarla belirlenmesine sebep oluyordu. Ancak verilen her iki fiyatın yüksek olması diğer türdeki şalvarlara göre kıymetli olduğunu gösteriyor. Nitekim 1 adet şetâli yelek 1 adet talasi şalvar 50 kuruş, 1 adet canfes şalvar 35 kuruş, 1 adet mantin şalvar 50 kuruş, 1 adet telli şalvar 65 kuruş ve 1 adet kadife şalvara 30 kuruş değer biçilmiştir. Meclis Mahallesi sakinlerinden Ayşe Hanım'ın tereke kaydında da yöredeki şalvar türlerinin çoğu bulunmaktadır (BOA. BŞS. 808: 426). Ve bu şalvarlar ceketleri ile birlikte takım olarak kaydedilmiştir. Kadife şalvar, telli şalvar, şazen şalvar, yünlü şalvar örnekleri ceket ile birlikte hesap edilmiştir. Fiyatlarına baktığımız zaman bu türler arasında en kıymetlisi kadife şalvar takımındır. 80 kuruş 20 para tutarındadır. Ardından iki âdeti 78 kuruş 20 paraya denk gelen telli şalvar gelmektedir. En ucuzu iki âdeti 20 kuruş 10 para ile şazen şalvar ve ceketidir (BOA. BŞS. 808: 426).

1.3. Giysi Tamamlayıcısı Olan Parçalar

Tereke defterlerinde giysilerin tamamlayıcısı olarak sayabileceğimiz kuşak, uçkur, kemer, peştamal, şal ve yaşmak örtüsüne rastlamaktayız. Eski Türk giyim kuşamında hem erkek hem kadın belinde önemli bir yeri olan kuşak, beli sıkı tutmak için sarılan uzun ve dar kumaşın ismidir. Kadın giyim kuşamında entariler üstüne sarılan dış kuşaklar, özellikle şal kuşaklar giysinin tamamlayıcı unsurudur. Bu kuşaklar bele ancak bir defa dolanır ve önden bir düğümle bağlanırdı (Koçu,

1969, s. 161). Bartın kıyafetleri arasında yer bulan kuşaklar çeşitli renklerde ipekli kumaşlardan yapılmıştır. Yurdumuzun birçok yöresinde kullanılan kuşaklarla aynıdır. Yörede uskufe yeleşin üstüne acemşal denen büyük kuşak sarılırdı. Genç kızlar kuşağı önden, kadınlar ise arkadan bağlarken erkeklerde kuşak kullanırdı. Yaşlı veya fakir erkeklerde beyaz yün kuşak, zengin ve süse meraklı gençlerde ise “tarblus kuşağı” denilen çok renkli ipek kuşak kullanılır (Murat, 2002, s. 88). Tereke kayıtlarında 1 adet yün kuşak 2 adet kemer kuşak kaydedilmiştir. Yün kuşak Amasra Nahiyesi Sürmekir Mahallesi’nden Fatma Hatun’un terekesinde diğer 2 kemer kuşak Adamescidli Hatice Hatun’un terekesinde bulunur (BOA. BŞS. 807: 18/45; BOA. BŞS. 808: 68).

Kemer kuşak olarak kaydedilen ürünün kemer olma ihtimali yüksektir. Bartın’da özellikle uskufe yeleklerin üzerine kemer kullanılmaktaydı. Bu kemerler ekseriyetle pamuklu, keten ya da sarı kalın yollu dokumadan yapılırdı. Kumaşa arkadan metal köprüler ile tutturulan tokalar birbirlerine de iki çengel ile birleştirilmiştir (*Bartın Halk Kültürü*, 1996, s. 1182). Terekelere baktığımız zaman oldukça az sayıda kemer kaydına rastlarız. Geleneksel giyimde uskufe yeleşin kemer ile kullanılması yaygın iken bu durum terekelere yansımamıştır. Kemer kuşak olarak kaydedilen 2 adet kayıt mevcuttur. Her iki üründe Adamescidli Hatice Hatun’a aittir (BOA. BŞS. 808: 68).

Vücutun belden aşağı alt kısmına geçirilip giyilen her şey belden uçkur denilen ince kuşakla bağlanarak tutulurdu. Uçkurlar hem örgü hem kumaştan olurdu; şalvar uçkurları 3-4 parmak genişliğinde olurdu ve uçları ipekle hatta sırma ile işlenerek süslenirdi. Öyle ki şalvar giyilip uçkur bağladıktan sonra, işlemeli uçları bir süs olarak şalvarın önüne sarkıtılırdı (Koçu, 1969, s. 236). Bartın terekelerinde uçkur sayısı oldukça fazladır. 74 adet uçkur geçmektedir. Allı, işlemeli, ağar, çift ve elli uçkur şeklinde çeşitleri sıralanmıştır (Bkz. Tablo 1).

Giysi tamamlayıcısı olarak saydığımız bir diğer ürün türü peştamaldır. Bartın geleneksel kadın kıyafetleri arasında kullanılan peştamallar, bele bağlanan ve vücutun belden aşağı kısmını örten bez anlamına gelmektedir. Bartın peştamalları, lacivert pamuk iplik dokuma üzerine kırmızı ipek iplikten dokunmuş olup, kırmızı dokumanın üzerinde beyaz simli genişçe çizgiler yer almaktadır (Bartın Halk Kültürü, 1996, s.1180). Tereke kayıtlarında 10 adet peştamal kaydedilmiştir. İpekli, telli, adi ve müstamel peştamal olarak kaydedilen ürünler kumaş türü ve yıpranmışlık durumu bakımından sınıflandırılmıştır. Değer bakımından en kıymetlisi 40 kuruş ile telli peştemaldir. Şiremir Çavuş Karyesinden Çavuşoğlu Kerimesi Fatma’nın terekesinde 1 adet bulunmaktadır (BOA. BŞS. 807: 21/54).

Bartın terekelerinde karşımıza yaşmak örtüsü de çıkmaktadır. Osmanlı'da Müslüman kadınların sokakta ferace giydikleri zaman yüzlerine örttükları yaşmak, tek bir terekede 1 adet olarak kaydedilmiştir (BOA. BŞS. 808: 426). Bartın'da yaşmağın fazla kullanılmadığını söyleyebiliriz.

Bartın'da giysi tamamlayıcısı kategorisine dâhil edebileceğimiz bir diğerk ürün elmaslı çelenktir. Tereke kayıtlarında elmaslı çelenk olarak geçen (BOA. BŞS. 808:68) yörede gelin tacı olarak da adlandırılan ve düğünlerde gelin takısı olarak kullanılan bir aksesuardır. Yerel kaynaklara göre bu aksesuarın düğünler ya da özel günlerde Bartınlı kadınların geleneksel kıyafetlerinin tamamlayıcısı olarak kullanımı oldukça yaygındır (Bartın Halk Kültürü; Çetin Asma, 2011). Ancak tereke kayıtlarında sadece Adamescidli Hatice Hatun'un terekesinde elmaslı çelenge rastlıyoruz. Bir âdeti 300 kuruş olarak fiyatlandırılmış döneminin kıymetli bir aksesuarıdır (BOA. BŞS. 808: 68). Bu aksesuara Müslüman kadın terekelerinde tek bir kişide rastlanmış olması bununla beraber yerel kaynaklarda kullanımının oldukça yaygın olduğunun vurgulanması bu aksesuarın -daha ziyade-gayrimüslim kadınlar tarafından kullandığını düşündürmektedir. Zamanla Bartınlı Müslüman kadınlar arasında da talep gördüğü muhtemeldir.

Tablo 2: 19. Yüzyılda da Kadın Terekelerine Göre Bartın'ın Sosyal ve Ekonomik Durumu

Tablo 2: Bartın şer'ıye sicillerinde tespit edilen kadın terekelerinde gelir durumu					
Tereke kaydı	Toplam tereke tutarı	Kıyafet tutarı	Kadın takı tutarı	Mahalle	Sahibeleri
BOA. BŞS. 807: 18/45		617,5 kuruş		Amasra Nahiyesi Sürmekir Mahallesi	Kantarcı oğlu Emin'in, Ahd Karyesi ahalisinden Seranlı oğlu İlyas'ın kız kardeşi Fatma Hatun
BOA. BŞS. 807: 21/54	6426	190		Şiremir Çavuş Karyesinde	Çavuşoğlu kerimesi Fatma

BOA. BŞS. 807: 61-62/149	Fiyat belirtilmemiş			Meclis Mahallesi	Ömer Ağa oğlu Ali zevcesi Penbe Hatun
BOA. BŞS. 807: 89/572	5122	1585 kuruş 40 para	685	Mektep Mahallesi	Tırtılzade Halil Efendi Kerimesi ve Meydanlızade Ahmet Ağa zevcesi Hayriye Hatun
BOA. BŞS. 808: 68	15071 kuruş 10 para	2231 kuruş 50 para	3950	Bartın Kasabasının Adamescid Mahallesi	Vefat eden Hacı Kara Hüseyinoğlu Mehmed Efendi zevcesi Hatice Hâtûn bint-i Daver
BOA. BŞS. 808: 85	841 kuruş 10 para	339		Bartın nevâhîsinden Gölpazarı nâhiyesinin Kızılkum karyesi	Kara Hüseyinoğlu Molla Ramazan zevcesi Hadice Hatun
BOA. BŞS. 808: 131	5422 kuruş 36 para	535		Bartın Kasabasının Adamescid Mahallesi	Hazînedâr- zâde Ömer bin Hüseyin'in zevcesi
BOA. BŞS. 808: 426	3360	706		Bartın Kasabasının Meclis Mahallesi	Tosunoğlu kerîmesi ve Asmalıoğlu Hüseyin zevcesi Ayşe bint-i Mustafa

BOA. BŞS. 802: 9/30	1398 kuruş 32 para	567	276	Millet Divanı/ Kıran Karyesi	Halil oğlu kerimesi Hatice bint-i Mahmud zevcesi
BOA. BŞS. 802: 24-25/86	2172 kuruş 35 para	815 kuruş 235 para		Bartın Mahallatı/Bakkal Mahallesi	Demirci Ahmed oğlu kerimesi Aişe
BOA. BŞS. 802: 75/275	2712	984 kuruş 280 para		Bartın mahallatı / Cedid Bekir Kalesi	Demirci Ahmed oğlu Kerimesi Aişe
BOA. BŞS. 805: 65-66/121	3580 kuruş 30 para	342 kuruş 90 para		Bartın mahallatı, Bakkal Mahallesi	Çınçın oğlu Ahmed..... (okunmuyor)

Kadın terekeleri üzerinden Bartın şehrinin genel sosyal yapısına dair çıkarımlar da yapabilmekteyiz. Sahip olunan ürünler, miktarları ve tutarları, kişilerin yaşadıkları mahalleler toplum sosyal ve ekonomik durumları hakkında ipuçları verebilmektedir. Elimizdeki bulgular üzerinden şu şekilde değerlendirme yapabiliriz.

Bartın tereke kayıtlarına göre en zengin tereke sahibi kadın, Adamescidi Mahallesi sakinlerinden Hacı Kara Hüseyinoğlu Mehmed Efendi'nin hanımı Hatice Hatun'dur. 15071 kuruş 10 para değerindeki terekesiyle Bartın şer'iyeye sicilleri içerisinde en yüksek meblağlı tutara sahiptir. Terekesinin 2231 kuruş 50 parası kıyafetlere ayrılmıştır. Aynı zamanda 3950 kuruşluk takıları bulunmaktadır (BOA. BŞS. 808: 68). Hatice Hatun'un terekesinde yörede kullanılan giysi örneklerinin neredeyse hepsine dair örnek bulunmaktadır. En düşük tutarlı tereke sahibi ise toplamda 841 kuruş 10 para ile Gölpazarı nahiyesine bağlı Kızılkum köyünden Kara Hüseyinoğlu Molla Ramazan zevcesi Hadice Hatun'dur. Terekesinde kıyafetlere ayrılan miktar 339 kuruştur (BOA. BŞS. 808: 85).

Toplumun iki uç kesiminin kıyafete ayırdıkları bütçeleri anlayabilmek adına en zengin ve en fakir terekeleri kıyaslamaya gidersek; Adamescidi Mahallesi sakinlerinden Hatice Hatun ile Kızılkum köyünden Hatice Hatun arasında 14.230 kuruşluk fark bulunmaktadır. Adamescidli Hatice Hatun kıyafete 6 buçuk kat

daha fazla bütçe ayırmıştır. Bunun yanında takılar ve ziynet eşyası bakımından iki tereke arasındaki önemli fark gözükmetedir. Kızılkumlu Hatice Hatun'un 57 kuruşluk bir çift küpesi bulurken Adamescidli Hatice Hatun'un 3950 kuruşluk takı ve ziynet eşyasına sahiptir. Bu veriler iki tereke sahibi arasında büyük bir ekonomik farklılık olduğunu gösteriyor. Biri Bartın merkezde Adamescidi Mahallesi'nde yaşamakta diğeri ise Amasra nahiyesinin köylerden biri olan Kızılkum karyesinde ikamet etmektedir. Kızılkumlu Hatice Hanım'ın terekeye kaydedilmeye değer sayılabilecek olarak sadece bir kat özel gün kıyafetine sahiptir (BOA. BŞS. 808: 85). Birer adet şetari entari, şal ve kutni yeleği mevcuttur. Bununla birlikte diğere terekelerde yer almayan ve kullanım alanını tespit edemediğimiz nakışlı paça ve kafes-i bedeni türündeki giysiler yine bu terekede bulunmaktadır. Adamsecidli Hatice Hatun'un ise yukarıda belirttiğimiz gibi yöreye ait giysi türlerinin hemen hepsi terekesinde yer almıştır.

Ortalama terekeye sahip olanlar arasında 5122 kuruş ile Mektep Mahallesi sakinlerinden Tırtılzade Halil Efendi Kerimesi ve Meydanlızade Ahmet Ağa zevcesi Hayriye Hatun örnek verilebilir. Hayriye Hatun 1585 kuruş 40 para tutarında kıyafete ve 685 kuruş değerinde takıya sahiptir. Telli yelek, uskufe yelek, kutni yelek, kısa entari, kadife şalvar, kadife ceket, basma ceket, gömlek, yazma gibi yörenin genel mahiyette kullanılan giyim türleri terekesinde bulunmaktadır (BOA. BŞS. 807: 89/572).

Sosyal statü açısından zengin ve fakir olan tereke sahiplerini göz önünde bulundurduğumuzda giyim alışkanlıkları bakımından büyük farklılıkların olmadığı görülür. Aradaki en önemli fark, zengin terekelerinden eşya sayılarının fazla olması ve eşyalara daha yüksek fiyat biçilmesidir. Bu durum zengin ailelerin elindeki giysilerin yıpranma oranlarının daha az olması ve kaliteli kumaştan imal edilmelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Diğere bir husus zengin ailelerinin terekelerinde aksesuar olarak kullanılan parçaların daha fazla olmasıdır. Başa takılan giysilerden yağlık ve yazma gibi eşyalar çeşit açısından daha fazladır. Örneğin en zengin terekeye sahip Hatice'nin terekesinde değeri 300 kuruş olan elmaslı çelenk bulunmaktadır. Düğün ve özel günlerde kadınların başında bulunan bu mücevher tek bir terekede karşımıza çıkmaktadır. Kadınların kendi aralarında ödünç olarak ortak kullandıkları bu aksesuarın geleneksel Bartın kadın giyiminin önemli bir tamamlayıcısı olduğu aşikârdır. Tereke kayıtlarında sadece 1 adet bulunması şaşırtıcıdır.

Ürünlerin maddi değerlerini o günün piyasasına göre anlayabilmemiz açısından 5 tane terekede yer alan ziynet eşyalarının fiyatlarından bilgi sahibi olabilmekteyiz.

Tablo 3: 19. yüzyıl Bartın kadın tereke kayıtlarında yer alan takı ve ziynet eşyaları

Ürün	Adeti	Tutarı	Sahibesi
Gümüş saç bağı	1 adet		Meclis Mahallesinden Ömer Ağa oğlu Ali zevcesi Penbe Hatun (BOA. BŞS. 807: 61-62/149)
Gümüş mercanlı iğne	1 adet		
20'lik takı altını	20 adet		
20'lik altın	5 adet		
Sandıklı kulak altını	4 adet		
Altın kaşlı yüzük	2 adet		
Sandıklı nısf altın	5 adet		
Topaç altın	2 adet		
TOPLAM			
Gümüş bilezik	5 adet	15 kuruş	Mektep Mahallesinden Tırtızade Halil Efendi kerimesi ve Meydanlızade Ahmet Ağa zevcesi Hayriye Hatun (BOA. BŞS. 807: 89/572)
Altın küpe çift	1 adet	50 kuruş	
Üç liradan ma'mul bilezik	1 adet	220 kuruş	
Yarım liradan ma'mul yüzük	1 adet	220 kuruş	
Elmas küpe çift	1 adet	180 kuruş	
TOPLAM		685 kuruş	
Mahmudiye altını	60 adet	2400 kuruş	

Yirmilik altın	50 adet	1000 kuruş	Bartın Kasabasının Adamescid Mahallesi sâkinelerinden vefat eden Hacı Kara Hüseyinoğlu Mehmed Efendi zevcesi Hatice Hâtûn bint-i Daver (BOA. BŞS. 808: 68)
Altın küpe	1 çift	110 kuruş	
Saç bağında olan yirmilik altın	22 adet	440 kuruş	
TOPLAM		3950 kuruş	
Kulak altunu	2 adet	57 kuruş	Medîne-i Bartın nevâhîsinden Gölpazarı nâhiyesinin Kızılkum karyesi Kara Hüseyinoğlu Molla Ramazan zevcesi Hadice Hatun (BOA. BŞS. 808:85)
Yirmilik büyük altın	9 adet	216 kuruş	Millet Divanı/ Kıran Karyesi Halil oğlu kerimesi Hatice bint-i Mahmud zevcesi (BOA. BŞS. 802:9/30)
Kulak altını sandıklı	2 adet	60 kuruş	
TOPLAM		276 kuruş	

Yukarıda tabloda görüldüğü üzere Adamescid Mahallesinden Hatice Hatun'un diğer terekelerden farklı olarak yüksek miktarda altını bulunmaktadır (BOA. BŞS. 808: 68). Bahsi geçen verilere göre- incelediğimiz dönem itibariyle- Mahmudiye altının adet fiyatı 40 kuruşa, bir adet Osmanlı lirası 110 kuruşa denk gelmektedir. Elde edilen fiyat bilgileri, giysilerin değerlerine dair çıkarımlar ve karşılaştırma yapabilme imkânı veriyor. Örneğin bir adet elmaslı çelenk 7,5 mahmudiye altını etmektedir.

Bartın yöresinde tel işlemeli kumaşlar yoğun kullanılmıştır. Aşağıdaki tabloda belirtildiği gibi telli ibaresinin kullanıldığı 10 adet giysi türü mevcuttur. Toplamda

32 parça ürünün bulunduğu bu eşyalar şu şekildedir: 1 adet telli bağlak, 1 adet telli ceket, 3 adet telli entari, 3 adet telli işlik, 3 adet telli kısa entari, a adet telli kutni entari, 3 adet telli peştamal, 2 adet telli şalvar ve 15 adet telli yelektir. Bu giysi parçaları arasında sayıca en fazla olanı telli yelektir. Telli yeleşin uskufe yelek olarak da adlandırıldığını düşünmekteyiz. Çünkü yöreye özgü kıyafet olduğu varsayılan uskufe yeleşin terekelerde sadece 3 adet bulunması, bu isim yerine telli yelek olarak kaydedilmiş olma ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Ancak terekelerde bu isim altında kaydedilmeyerek kutni yelek ya da telli yelek olarak kaydedilmiştir. Maddi değeri bakımından düşündüğümüzde 140 kuruşa (BOA. BŞS. 802: 9/30) telli yelek olduğu gibi 40 kuruş (BOA. BŞS. 807: 21/54) değer biçilmiş telli yeekte mevcuttur.

Tablo 4: 19. yy Bartın kadın tereke kayıtlarında telli tabirinin kullanıldığı giysiler

Ürün	Adeti
Telli	2 arşın
Telli bağlak	1
Telli ceket	1
Telli entari	3
Telli işlik	3
Telli kısa entari	3
Telli kutni entari	1
Telli peştamal	3
Telli şalvar	2
Telli yelek	15

SONUÇ

Çalışma kapsamında incelenen kadın terekelerinde 30 farklı giysi çeşidine rastlanmıştır. Giyim eşyaları içerisinde bedene giyilenler eşyalar ağırlıktadır. Başörtüsü çeşitleri, yelek, entari ve şalvar terekelerde geniş bir yer tutmaktadır. Bartın geleneksel kadın kıyafeti olarak ön plana çıkan uskufe yeleşin tereke kayıtlarında sayıca fazla bulunmadığı görülür. Ürünün bu isim altında kaydedilmediği sonucuna varmak mümkündür. Giyim parçaları genellikle kullanılan kumaş türüne göre alt bir isimle tanımlanmıştır. Örneğin kadife, şazen, yünlü, kutni, ipek, canfes gibi kumaş türleri giysi isiminin önünde kullanılmıştır. Diğer taraftan giyim kuşamı tamamlayan çeşitli aksesuarlara rastlanmıştır. Aksesuarlar arasında elmaslı çelenk olarak geçen gelin tacı değer bakımından

önem taşımaktadır. Yöreye özgü giyim kuşam parçalarından biri olarak dikkat çekicidir. Terekelerde sayıca en fazla bulunan kıyafet türü telli yelectedir. Kıymet bakımından da telli yeleden diğer ürünlerden fazla olduğu görüldü. Uskufe yelederin telli yeled olarak kaydedilmiş olma ihtimalleri akla gelmektedir. Bartın yöresinde olan telli kumaşların kullanımının yoğun olduğu terekelerde de görülmektedir. Telli ibaresiyle kaydedilen 9 adet ürün belirtilmiştir.

Bartın geleneksel kadın kıyafetlerini değerlendirdiğimiz zaman sosyal statü açısından zengin ve fakir olan tereke sahiplerinin giyim alışkanlıkları bakımından büyük farklılıkların olmadığı anlaşılır. Zengin kadınla fakir kadının aslında aynı tarzda giyindiği ama kalite farkının ortaya çıktığı görülmektedir. Aradaki en önemli fark, zengin terekelerinden miktarların fazlalığı ve kıymeti belirlenen eşyalara daha yüksek fiyat biçilmesidir. Bu durum zengin ailelerin elindeki giysilerin yıpranma oranlarının daha az olması ve kaliteli kumaştan imal edilmelerinden kaynaklanmaktadır.

EXTENDED SUMMARY

In this study, the 19th century women's clothing understanding of the Bartın region was evaluated through the wealth records included in the court registers. Court registers are the books kept by the cadilesker in Ottoman cities and referred to as court minutes. In these books, the records of wealth, also known as muhallefat, were kept in the records where the belongings of the deceased were written one by one, together with the price and quantity, under the supervision of the cadilesker. The wealth records provide data that will allow us to imagine the interior of an ordinary Ottoman family's home. This information, which differs from region to region, is one of the most important data sources for local history research. It is possible to reach different information from the wealth records, from the household tools and equipment used to the preferred clothing understanding.

In the study, 12 court registers in the Bartın Court Registers numbered 800, 802, 806, 807, 808 and 810, covering the years 1892-1913, were examined. Based on the findings, evaluations were made on the women's clothing and clothing culture of the Bartın region at the end of the 19th century and the beginning of the 20th century.

Clothing culture is an important event that introduces a region in terms of its traditions and customs. Thanks to traditional clothes, it is possible to define and classify societies in terms of their ethnic identities. In this respect, traditional clothes are the cultural identity of the society to which they belong. Traditional clothes, which do not define the individual and the society they belong to, in many respects such as their social status, economic status, gender, beliefs and lifestyles,

also carry the characteristics of a historical resource. Considering the types of clothes in the court registers, the material values of their periods, the names of their owners and the information about the places they live, the social and economic situation of Bartın was evaluated.

Almost every region of Anatolia, which has hosted different civilizations for hundreds of years, has its own unique clothing culture. Bartın region, where Greek, Armenian and Muslim population lived together during the Ottoman period, also draws attention in terms of traditional clothing culture as a result of its cultural diversity. Especially in terms of women's clothing, it is known that there are different types of clothing specific to the region. 30 different types of clothing were found in the estate books examined within the scope of the study. Among the clothing items, the items worn on the body are in weight. Types of headscarves, vests, gowns and shalwars keep a large place in the records. It is seen that the uskufe vest, which stands out in the clothing culture of Bartın and is considered to be the local women's clothing, is not found in abundance in the court registers. It is possible to conclude that the product is not registered under this name.

When we evaluate the traditional women's clothing of Bartın, it is understood that there is no great difference in the clothing habits of the wealthy and poor estate owners in terms of social status. It is seen that rich women and poor women actually dress in the same style, but there is a difference in quality. The most important difference is the excess of the rich estates and the higher prices for the items whose value is determined. This is due to the fact that the wear rate of the clothes in the hands of wealthy families is lower and they are made of quality fabric

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

- BOA. (Başbakanlık Osmanlı Arşivi) BŞS. (Bartın Şer'ıye Sicilleri) Defter no. 800
BOA. BŞS. 802
BOA. BŞS. 805
BOA. BŞS. 806
BOA. BŞS. 807
BOA. BŞS. 808
BOA. BŞS. 810

Araştırma ve Telif Eserleri

- Asma, Ç. (2011). *Çetin Asma ile tarihe yolculuk*. Bartın Belediyesi Kültür Yay.
Barkan, Ö.L. (1966). Edirne askeri kassamına ait tereke defterleri (1545-1659). *Belgeler*, III/(5-6), 1-479.
Çilsüleymanoğlu, S. (Haz.). (1996). *Bartın halk kültürü: Araştırma-derleme-inceleme* (C. 3). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
Dağlı, B. (2007). Kelime kazanımı üzerine bir araştırma (Kıyafet ve kumaş adları örneği) (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
Dursun, F., Çalışan. Ç.D., & Abanoz. G. (2019). Düzce ili geleneksel özel gün kadın giysilerinin incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 18/(1), 56-74.
Faroqhi, S. (2018). *Osmanlılar kültürel tarih*. Ankara: Akılçelen Kitaplar.
Gündüz, M. (2019). B-188 numaralı şer'ıyye siciline göre 18. yüzyıl başlarında Bursa şehrinde kadınların giyim kuşam kültürü. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20/(37), 583-608.
Hanlıçe, M. (2011). Şeriye sicillerine göre 19. yüzyıl başlarında Tokat'ta giyim. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (30), 423-456.
Koçu, R. E. (1969). *Türk giyim, kuşam ve süslenme sözlüğü*. Ankara: Sümerbank Kültür Yay.
Mualla Murat, M. (2002). Zonguldak ve Bartın çevrelerinde halk bilimi (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
Oğuz, G. (2011). 61 numaralı Edirne şer'ıyye siciline göre 17. yüzyılda Edirneli kadınların giyim kuşam kültürü. *Milli Folklor*, (92), 107-116.
Özbel, K. (1948). *Eski Türk kumaşları, el sanatları-III*. Kılavuz Kitapları.
Özkarıcı, M. (1995). Eski Türkçe'de kullanılan dokuma ve giyim terimleri. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (12), 289-344.
Özlu, Z. (2003). Tereke defterlerine göre 18. yüzyılın II. yarısında Gaziantep'de kadın ve erkek giyiminin karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2/(7), 105-158.
Yardımcısı, K.G. (2016). Osmanlı dönemi dokuma sanatı ürünlerinden örnekler. *International Journal of Cultural and Social Studies*. 2/(1), 219-241.

EKLER

Ek 1- 1899-1913 yıllarını kapsayan Bartın Şer'ıye Sicillerinde Kadın Tereklerinde Yer Alan Giyim Eşyası

Sicil numarası	807 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Sayfa No: 18 Hüküm No: 45		
Mahalle /Köy	Amasra Nahiyesi / Sürmekir Mahallesi		
Sahibi	Kantarcı Oğlu Emin'in, Ahd Karyesi Ahalisinden Seranlı Oğlu İlyas'ın Kız Kardeşi Fatma Hatuna yaptığı Çeyiz		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Basma	24 Arşın	-
	Yünlü	14 Arşın	-
	Yünlü	1 adet	-
	Yün Kuşak	1 adet	-
	Telli	2 arşın	-
	Telli Peştemal	1 adet	-
	Peştemal	1 adet	-
	İskarpın Kundura	1 çift	-
	Sarma İskarpın Kundura	1 çift	-
	Fotin Kundura	1 çift	-
	Abaniye	1 adet	-
	Çubuklu Abaniye	1 adet	-
	Yazma	2 adet	-
	Yazma	1 adet	-

	-----	4 arşın	-
	Kadife	2 arşın	-
	Çorap	2 çift	-
	Nalın	1 adet	-
	Fes	1 adet	-
		Tüm Kıyafet Tutarı	617,5 Kuruş
Sicil numarası	807 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Sayfa No:21 Hüküm No: 54		
Mahalle /Köy	Şiremir Çavuş Karyesinde		
Sahibi	Çavuşoğlu Kerimesi Fatma Bint-i Halil		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Telli yelek	1 adet	40 kuruş,
	Telli entari	1 adet	80 kuruş,
	Kutni yelek	1adet	30 kuruş
	Telli peştamal	1 adet	40 kuruş
		Toplam Tereke Tutarı	6426 Kuruş
		Kadın Kıyafet Tutarı	190 Kuruş
Sicil numarası	807 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Sayfa No: 61-62 Hüküm No: 149		

Mahalle /Köy	Meclis Mahallesi		
Sahibi	Ömer Ağa Oğlu Ali zevcesi Penbe Hatun		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Telli/ Telli yelek maa file	2 adet	-
	Telli/Telli Bağlak (Yemeni renkli basmadan yapılan baş örtüsü)	1 adet	-
	Yünlü Şalvar Maa File	2 adet	-
	Kutni Yelek Maa Entari	2 adet	-
	Puşi ve Yazma	2 adet	-
	Kundura ve Pabuç	2 adet	-
	Abaniye	1 adet	-
	İpekli Peştamal	1 adet	-
	İpek Börk	1 adet	-
	Peştamal	1 adet	-
	Alaca Yelek	1 adet	-
	Gömlek	12 adet	-
	Baş Çarşafı	5 adet	-
	Basma Şalvar	3 adet	-
	Koyun bağığı	20 adet	-
	Çift Uçgur	5 adet	-

	Allı uçgur	1 adet	-
	Çorap	1 çift	-
	Gümüş Saç bağı	1 adet	-
	Gümüş Mercanlı iğne	1 adet	-
	20'lik takı altını	20 adet	-
	20'lik altın	5 adet	-
	Sandıklı Kulak Altını	4 adet	-
	Altın Kaşlı Yüzük	2 adet	-
	Sandıklı nısf Altın	5 adet	-
	Topaç Altın	2 adet	-
Sicil numarası	807 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Sayfa 89 Hüküm No: 572		
Mahalle /Köy	Mektep Mahallesinde		
Sahibi	Tırtılzade Halil Efendi Kerimesi ve Meydanlızade Ahmet Ağa zevcesi Hayriye Hatun		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Sırmalı baş çarşafı	13 adet	130 kuruş, ,
	Sırmalı havlu	9 adet	62 kuruş,
	Telli işleme baş çarşafı	17 adet	85 kuruş
	Uskufe yelek ve kısa entari	2 adet	201 kuruş 10 para
	Telli yelek ve kısa entari	2 adet	112 kuruş 10 para
	Kutni Yelek	1 adet	80 kuruş
	Telli yelek	1 adet	120 kuruş

	Telli işlek	2 adet	60 kuruş
	Kadife Şalvar ma'a saten yün	4 adet	179 kuruş
	Gecelik entarisi	3 adet	35 kuruş
	Kadife ceket	5 adet	45 kuruş 10 para
	Hanım çarşafı	1 adet	32 kuruş
	Kısa entari	2 adet	112 kuruş 10 para
	Tek yazma	-	6 kuruş
	Gömlek ma'a uçkur	-	234 kuruş
	Cehre gömlek	5 adet	75 kuruş
	Basma ceket	2 adet	17 kuruş
		Kadın Kıyafetleri Tutarı	1585 kuruş 40 para
		Toplam Tereke Tutarı	5122 kuruş
	Kadın Takıları		
	Gümüş Bilezik	5 adet	15 kuruş
	Altın Küpe Çift	1 adet	50 kuruş
	Üç liradan ma'mul Bilezik	1 adet	220 kuruş
	Yarım liradan ma'mul Yüzük	1 adet	220 kuruş

	Elmas Küpe çift	1 adet	180 kuruş
		Kadın Takıları tutarı	685 kuruş

Sicil numarası	808 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Hüküm No: 68		
Mahalle /Köy	Bartın Kasabasının Adamescid Mahallesi sâkinelerinden		
Sahibi	Vefat eden Hacı Kara Hüseyinoğlu Mehmed Efendi zevcesi Hatice Hâtûn bint-i Daver		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Elli başlık ve elli uçkur	32 adet	196 kuruş
	Telli baş çarşafı	16 adet	88 kuruş
	Sırmalı baş çarşafı	6adet	96 kuruş
	Koyun başlığı	10 adet	50 kuruş
	Havlü ve uçgur	11 adet	25 kuruş
	Bez gömlek	50 adet	313 kuruş 20 para
	Telli yelek ma'a-kuple	1 kuruş	100 kuruş
	Satentilyon şalvar ma'a-kuple	1 adet	60 kuruş
	Telli yelek ma'a-işlik	1 adet	60 kuruş
	Şetâli yelek 1 adet Talasi şalvar 1 adet		50 kuruş
	Telli peştamal 1 adet Boğça 1 adet Abaniye 1 adet		100 kuruş

	Kemer kuşak	1 adet	50 kuruş
	Pabuç 1 adet Çorap 1 adet		10 kuruş
	Canfes şalvar ma'a-kuple	1 adet	35 kuruş
	Mantin şalvar ma'a-kuple	1 adet	50 kuruş
	Uskufe yelek 1 adet Entari 1 adet İşlik 1 adet		120 kuruş
	Telli yelek ma'a-kuple	1 adet	70 kuruş
	Telli şalvar ma'a-kılap	1 adet	65 kuruş
	Satentilyon Şalvar ma'a-kılap	1 adet	81 kuruş
	Altıparmak kutni (kutni)yelek	2 adet	150 kuruş
	Kadife kuple	1 adet	15 kuruş 10 para
	Kadife şalvar	1 adet	30 kuruş
	Abaniye ma'a-peştamal	1 adet	45 kuruş 20 para
	Puşi 1 adet Yazma	6 adet	40 kuruş
	Kemer kuşak	1 adet	32 kuruş
	Elmaslı çelenk	1 adet	300 kuruş
		Kadın Kıyafetleri Tutarı	2231 kuruş 50 para
		Toplam Tereke Tutarı	15071 kuruş 10 para
	Kadın Takıları		

	Mahmudiye Altını	60 adet	2400 kuruş
	Yirmilik Altın	50 adet	1000 kuruş
	Altın küpe	1 çift	110 kuruş
	Saç Bağında olan Yirmilik Altın	22 adet	440 kuruş
		Kadın Takı Tutarı	3950 kuruş
Sicil numarası	808 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Hüküm No: 85		
Mahalle /Köy	Medîne-i Bartın nevâhîsinden Gölpazarı nâhiyesinin Kızılkum karyesi		
Sahibi	Kara Hüseyinoğlu Molla Ramazan zevcesi Hadice Hatun'un Terekesi		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Bez topu	12 adet	160 kuruş
	Nakışlı paça	6 adet	15 kuruş
	Kafes bedenî	1 adet	20 kuruş
	Dizlik	3 adet	10 kuruş
	Mücedded şetârî entari	1 adet	16 kuruş
	Şal	1 adet	13 kuruş
	Kutni müsta'mel yelek	1 adet	20 kuruş
	Kulak altunu	2 adet	57 kuruş
	Gömlek	3 adet	16 kuruş

	Hırka	1 adet	12 kuruş
		Kadın Kıyafet Tutarı	339 kuruş
		Toplam Tereke Tutarı	841 kuruş 10 para
Sicil numarası	808 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Hüküm No: 131		
Mahalle /Köy	Bartın Kasabasının Adamescid Mahallesi		
Sahibi	Hazînedâr-zâde Ömer bin Hüseyin'in zevcesi Huriye		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Koyun yağlığı	25 adet	125 kuruş
	İşlemeli havlu	6 adet	30 kuruş
	Uçgur	11 adet	40 kuruş
	Allı yağlık	2 adet	20 kuruş
	Telli yelek ma'a-kılap		105 kuruş
	Telli yelek ve kutni kayta entari	2 adet	125 kuruş
	Yünlü şalvar kılap	1 adet	50 kuruş
	Canfes şalvar ma'a-kılap	1 adet	
	Telli yelek ma'a-işlik	2 adet	40 kuruş

		Kadın Kıyafetleri Tutarı	535 kuruş
		Toplam Tereke Tutarı	5422 kuruş 36 para
Sicil numarası	808 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H.1317/1331./M.1899/1913		
Hüküm numarası	Hüküm No: 426		
Mahalle /Köy	Bartın Kasabasının Meclis Mahallesinde sâkine		
Sahibi	Tosunoğlu kerimesi ve Asmalioğlu Hüseyin zevcesi Ayşe bint-i Mustafa		
	Gömlek	5 adet	42 kuruş 30 para
	Baş çarşafı	9 adet	55 kuruş
	Gömlek	2 adet	9 kuruş 10 para
	Uçkur	6 adet	11 kuruş 30 para
	Koyun bağılığı	1 adet	54 kuruş 20 para
	Telli işlik	1 adet	33 kuruş 30 para
	Uskufe yelek	1 adet	95 kuruş 10 para
	Kadife şalvar ve Ceket	1 adet	80 kuruş 20 para
	Telli şalvar ceket	2 adet	78 kuruş 20 para
	Şazen şalvar ceket	2 adet	19 kuruş
	Yünlü şalvar	1 adet	20 kuruş 10 para
	Abaniye	1 adet	50 kuruş 10 para
	Peştamal İpek büzgülü kadife yelek	4 adet	27 kuruş

	Yünlü şalvar ve Ceket	2'şer adet	26 kuruş
	Köhne basma ceket Yekek	4 adet 1 adet	15 kuruş
	Koyun bağılığı	2 adet	16 kuruş 10 para
	Yaşmak örtüsü	1 adet	9 kuruş
	Sırmalı (...)		45 kuruş 10 para
	Sırmalı ıskarpın	1 çift	22 kuruş
		Kadın Kıyafet Tutarı	706 kuruş
		Tereke Toplam Tutarı	3360 kuruş

Sicil numarası	802 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H. 1312		
Hüküm numarası	Sayfa No: 9, Hüküm No: 30		
Mahalle /Köy	Millet Divanı/ Kiran Karyesi		
Sahibi	Halil oğlu kerimesi Hatice bint-i Mahmud zevcesi		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Telli yekek	1 adet	140 kuruş
	Telli kısa entari	1 adet	70 kuruş
	Kutni yekek	1 adet	50 kuruş
	Yünlü şalvar kılap	2 adet	50 kuruş
	Kutni kılap	1 adet	30 kuruş
	İpekli peştemal	1 adet	15 kuruş

	puşi	1 adet	5 kuruş
	Kutni kısa yelek	1 adet	25 kuruş
	Müstemal peştamal	1 adet	5 kuruş
	Şitale yelek	1 adet	20 kuruş
	Ma-a şalvar	1 adet	-
	İspa burgu	2 adet	40 kuruş
	Mendil	1 adet	5 kuruş
	Uçkur çevre	3 adet	2 kuruş
	Gömlek	1 adet	10 kuruş
	Müstamel yelek	1 adet	5 kuruş
	Bez parça	3 adet	5 kuruş
	Baş çarşafı	1 adet	20 kuruş
	Yağlık	9 adet	60 kuruş
	Uçkur	3 adet	5 kuruş
	Baş çarşafı	1 adet	5 kuruş
		Kadın Kıyafet Tutarı	567 kuruş
		Toplam Tereke Tutarı	1398 kuruş 32 para
	Kadın Takıları		
	Yirmilik büyük altın	9 adet	216 kuruş
	Kulak altını sandıklı	2 adet	60 kuruş
		Kadın Takı Tutarı	276 kuruş

Sicil numarası	802 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H. 1312		
Hüküm numarası	Sayfa 24-25, Hüküm No:86		
Mahalle /Köy	Bartın Mahallatı/Bakkal Mahallesi		
Sahibi	Demirci Ahmed oğlu Kerimesi Aişe		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Ketenden mamul bez topu	1	40
	Canfes şalvar	1 adet	16 kuruş 10 para
	Basma ufak entari	1 adet	2 kuruş 20 para
	Telli yekek ma'a entari	2 adet	120 kuruş
	Alaca yekek ve entari	2 adet	36 kuruş 20 para
	Kadife kısa yekek	1 adet	20 kuruş
	Kadife entari	1 adet	20 kuruş
	Canfes şalvar ma'a kılup	1 adet	71 kuruş 20 para
	Kutni yekek	1adet	13 kuruş 20 para
	Abaniye	1 adet	70 kuruş 20 para
	Sırmalı koton	1 adet	5 kuruş
	Papuç	2 adet	5 kuruş 30 para
	Yazı tescmeli yağlık	8 adet	70 kuruş
	Sab tescmeli yağlık	5 adet	40 kuruş
	Allı uçkur	4 adet	41 kuruş
	Çocuk kabla	2 adet	1 kuruş 20 para

	İşlemeli uçkur	8 adet	60 kuruş
	cahan sandığı	1 adet	24 kuruş 5 para
	Gül yağlığı	26 adet	70 kuruş
	Gömlek	1 adet	6 kuruş
	Kundura	1 adet	7 kuruş
	Puşi	1 adet	6 kuruş
	Yazma	1 adet	4 kuruş 20 para
	Adi peştamal	1 adet	7 kuruş 20 para
	Yünlü şalvar	1 adet	14 kuruş
	Kutni kısa entari	1 adet	18 kuruş 10 para
	Entari	1 adet	5 kuruş
	Köhne hırka	1 adet	2 kuruş 20 para
	Alacadan yelek	1 adet	7 kuruş
	Hırka	1 adet	15 kuruş
		Kadın Kıyafet Tutarı	815 kuruş 235 para
		Toplam Tereke Tutarı	2172 kuruş 35 para
Sicil numarası	802 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ /		
Hüküm numarası	Sayfa 75, Hüküm No: 275		
Mahalle /Köy	Bartın mahallatı / Cedid Bekir Kalesi		
Sahibi	Ömer Ağa oğlu Mustafa'nın zevcesi Fatıma		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Yünlü hırka	1 adet	37 kuruş 20 para

	Eskilik abaniye	1 adet	62 kuruş
	Puşi	1 adet	11 kuruş 20 para
	Telli yelek ma'a kısa entari	2 adet	140 kuruş
	Sevai yelek	1 adet	81 kuruş
	Kutni yelek	1 adet	65 kuruş
	Yünlü şalvar ma'a kılap	1 adet	40 kuruş
	Canfes şalvar	1 adet	26 kuruş 20 para
	İşli canfes yelek ma'a kılap	2 adet	29 kuruş 20 para
	Hırka	1 adet	17 kuruş 20 para
	Aba haki hırka	1 adet	4 kuruş
	Fanile don müstamel	1 adet	1 kuruş 20 para
	Yazma	1 adet	2 kuruş 30 para
	Müstamel mendil	-	30 para
	Gül yağlığı	53 adet	295 kuruş
	Köhne gecelik entarisi	2 adet	2 kuruş 30 para
	Gecelik entarisi	1 adet	3 kuruş
	Gömlek	12 adet	133 kuruş 20 para
	Uçkur	1 adet	1 kuruş 10 para
	Hüma Yün Gömlek	1 adet	1 kuruş 20 para
	Baş Çarşafı	1 adet	3 kuruş 20 para
	Kutni	1 adet	1 kuruş 30 para
		Kadın Kıyafet Tutarı	984 kuruş 280 para

		Tereke Toplam Tutarı	2712 kuruş

Sicil numarası	805 NUMARALI BARTIN ŞER'İYE SİCİLİ / H. 1314		
Hüküm numarası	Sayfa 65-66 Hüküm No: 121		
Mahalle /Köy	Bolu sancağı dahilinde Bartın mahallatı, Bakkal Mahallesi		
Sahibi	Çınçın oğlu Ahmed (?)		
	Ürün Türü	Miktarı	Fiyatı
	Abaniye burgu	1 adet	40 kuruş 20 para
	Ahmediye burgu	1adet	10 kuruş
	Kutni yelek	1adet	60 kuruş
	Telli yelek ma'a telli kısa entari	2 adet	81 kuruş
	Koyun yağlığı	10 adet	25 kuruş
	Koyun yağlığı	7 adet	21 kuruş 20 para
	Uçkur	12 adet	17 kuruş 20 para
	Ağar uçkur	2 adet	16 kuruş 20 para
	Ağar yağlık	6 adet	30 kuruş 10 para
	Nene dizlik	2 adet	15 kuruş
	Gömlek	1 adet	5 kuruş
	Kutni yelek	1 adet	22 kuruş
		Kıyafet Tutarı	342 kuruş 90 para
		Toplam Tereke Tutarı	3580 kuruş 30 para

